

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Eduskunnan liikennejaoksen asiantuntijalausuntopyyntö 14.10.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Eduskunnan liikennejaosto on pyytänyt Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (HE 146/2020 vp). Lausuntopyynnön teemoina ovat 1) Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys sekä 2) saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen sekä siihen osoitetun rahoituksen riittävyys.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen (L-vastuualue) toiminta-alue kattaa Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat, joiden alueella ELY-keskus hoitaa alueellista tienpitotehtävää Väyläviraston vuosittain käyttöönsä osoittamalla perusväylänpidon rahoituksella.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen perusväylänpitoon kohdennettu rahoitus vähentyy kuluvan vuoden rahoituksesta ja aiheuttaa tieverkon kunnan heikkenemistä. Vuoden 2021 rahoituksen kohdentamista ja käyttöä on suunniteltu alustavien tietojen varassa valmistauduttaessa marraskuussa käytävään Väyläviraston ja ELY-keskuksen L-vastuualueen tulokeskusteluun. ELY-keskuksen L-vastuualueen perusväylänpidon rahoitus vuonna 2021 näyttää jäävän selvästi tätä vuotta pienemmäksi (vuoden 2020 rahoitus noin 65,3 M€, vuoden 2021 arvio noin 57,7 M€). Ero selittyy mm. vuodelle 2020 keväällä ja kesällä koronaepidemian vuoksi ELY-keskukselle osoitetulla noin 7,5 M€ perusväylänpidon lisärahalla, joka kohdennettiin pääasiassa päällystettyjen teiden korjausvelkaa vähentäviin kunnossapitotoimenpiteisiin.

Alustavien määrärahatietojen perusteella arvioimme rahalla vuonna 2021 aikaan saatavia vaikutuksia tehtäväalueittain seuraavasti:

Päällystetyt tiet: ELY-keskus kunnostaa maanteiden päällysteitä noin 200 km matkalla (470 km vuonna 2020, 170 km vuonna 2019). Vilkkaimpien maanteiden kuntotilanne pystytään pitämään suunnilleen ennallaan, mutta muulla maantieverkolla huonokuntoisten päällystettyjen osuuksien kokonaispituus kasvaa. Erittäin huonokuntoisen päällysteen korjaus paikkaamalla ei enää onnistu. Toisaalta raskaampiin kunnostustoimiin ei ole riittävästi rahoitusta.

28.10.2020

Päällysteeltään erittäin huonokuntoiset tiet aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia niin tienpitäjälle kuin tienkäyttäjille.

Maanteiden sillat: Sillankorjausurakoissa peruskorjataan tai uusitaan noin 10 siltaa, joista suurin osa pienehköjä siltoja tai putkisiltoja. Painorajoitteisten siltojen määrän (54) ja huonokuntoisten siltojen määrän (135) ennustetaan pysyvän samana kuin 2020 lopussa. Korjattavien siltojen määrä kasvaa jatkossa ikäjakauman takia edelleen. Alueen silloista on nykyisin paljon tyydyttävässä kunnossa olevia siltoja, joita pitäisi päästä optimiaikataulussa korjaamaan ennen kuin niistä tulee huonokuntoisia ja korjauskustannuksiltaan kalliimpia.

Soratiet: Sorateiden sorastusmäärät jäävät merkittävästi todellista tarvetta pienemmiksi. Toinen sorateiden kuntoa heikentävä rahoituksen rajallisuudesta johtuva puute on sivuojien avaamisen ja samalla kertaa tehtävän tien pinnan muodon palautuksen kierto. Kelirikkoaika on laajentunut keväältä myös syksylle ja viime aikoina yleistyneille leudoille talville. Erityisesti pintakelirikko vaikeuttaa liikennettä kelirikkoaikana. Kelirikkokorjauksia tehdään jonkun verran. Korjaukset kohdennetaan kaikkein akuuteimpiin kohtiin.

Päivittäinen liikennöitävyys: Maanteiden päivittäisen liikennöitävyyden varmistavat hoitourakat vievät indeksisidonnaisina vuosittain aina suuremman osuuden peruskehysrahoituksesta. Lisäksi ennalta arvaamattomat ja kiireelliset työt sekä niistä tulevat kustannukset aiheuttavat ongelmia.

Perusväylänpidon investoinnit: Perusväylänpidon rahoitus ei riitä investointihankkeiden toteuttamiseen. Suuri osa investointihankkeista toteutetaan erillisrahoituksen sekä kuntien rahoituksen turvin. Erillisrahoitusta saaneilla hankkeilla mm. Jakovarahankeilla määrärahat ovat olleet osaksi puutteellisia eikä hankkeita ole saatu liikkeelle. Näissä hankkeissa ei ole ollut suunnitelmia ja kustannusarvioita valmiina ennen rahoituksen saamista.

Saaristo- ja yhteysalusliikenne

Kysymyksiin saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostoista, kehittämisestä sekä ao. rahoituksen riittävydestä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ei ole asiantuntemusta ottaa kantaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut Johtaja Anders Östergård.

Etelä-Pohjanmaan ELY –keskus
Liikenne ja infrastruktuuri

28.10.2020

KEHA/8459/2020

Tämä asiakirja KEHA/8459/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8459/2020 har godkänts elektroniskt

Östergård Anders 29.10.2020 08:31